

Adresseinformasjon fylles inn ved ekspedering. Se mottakerliste nedenfor.

Informasjonsbrev om forbudet mot markedsføring og formidling av pengespill uten tillatelse i Norge

Lotteritilsynet har via media blitt oppmerksom på at Norges E-sportforbund har inngått sponsoravtale med nettpillsiden ComeOn.

I denne forbindelse ble det avholdt pressekonferanse den 6. mai 2020 på utestedet Ball i Oslo. Pressekonferansen er publisert på Norges E-sportforbunds Facebook-side, og er også blant annet omtalt med tekst og bilde på pressemeldingstjenesten Mynewsdesk.com.

ComeOn har ikke tillatelse til å tilby eller markedsføre spillene sine i Norge. På pressekonferansen var det store boards der ComeOns logo var tydelig eksponert. Pressekonferansens øvrige innhold, samt inngåelse av en sponsoravtale mellom et ulovlig spillselvskap og et norsk forbund, gjør at Lotteritilsynet finner det nødvendig å informere og veilede om pengespillregelverket og forbudet mot markedsføring av pengespill uten tillatelse i Norge.

Lotteritilsynet sender dette brevet for å orientere og bevisstgjøre alle involverte aktører om regelverket. Vi vurderer det som hensiktsmessig å sende dere en slik orientering i stedet for å åpne tilsynssak, da vårt mål er å gi dere tilstrekkelig kunnskap til å kunne avgjøre hvilke handlinger som utgjør brudd på regelverket. På denne måten håper vi at aktørene kan innta en bevisst holdning til pengespillregelverket, og at vi slik kan sikre at dere kan overholde regelverket for fremtiden.

Lovgrunnlag

Lotteritilsynet skal føre tilsyn med at bestemmelser som er gitt i eller i medhold av lov 24. februar 195 nr. 11 om lotterier mv. (lotteriloven), lov 28. august 1992 nr. 103 om pengespill mv. (pengespilloven), og lov 1. juli 1927 om veddemål ved totalisator (totalisatorloven) blir overholdt.

I det følgende benytter vi begrepet pengespill som fellesbetegnelse på aktivitet som rammes av disse tre lovene.

Det er forbudt å tilby pengespill på det norske markedet uten å ha tillatelse fra norske myndigheter. Dette går frem av lotteriloven § 6 første ledd, pengespilloven § 2 første ledd og totalisatorforskriften § 1 tredje ledd. Forbudet rammer alle lotteri og pengespill som tilbys fra Norge. Videre rammer forbudet alle pengespill som er rettet mot det norske markedet fra utlandet. I Norge kan

pengespill bare tilbys etter tillatelse fra norske myndigheter til inntekt for formål fastsatt i lotteriloven, pengespilloven og totalisatorloven. Norsk Tipping har enerett til å tilby online kasinospill, skrapespill og oddsspill som er omfattet av pengespilloven.

Det er forbudt å markedsføre og formidle lotteri og pengespill som ikke har tillatelse i Norge. Dette følger av lotteriloven § 11 og pengespilloven § 2 tredje ledd og totalisatorforskriften § 1 tredje ledd.

Et pengespillselskap som har lisens i et land har ikke lov til å tilby spillene sine i et annet land, men må følge reglene i det landet der det vil tilby pengespill.

Pengespilltjenester er ikke harmonisert innenfor EU/EØS-området. En tjenesteleverandør som er etablert i et land kan ikke lovlig tilby sine pengespilltjenester i et hvert annet land. Rettspraksis fra EF/EU-domstolen og EFTA-domstolen gir medlemslandene en vid skjønnsmargin til å fastsette egne reguleringer på pengespillområdet. Disse kan innebære restriksjoner i adgangen til å tilby pengespill, men også i adgangen til å drive annen tilknyttet virksomhet, som for eksempel markedsføring av pengespilltjenester. Slike restriksjoner må imidlertid være begrunnet i legitime hensyn, og tiltaket må være egnet og nødvendig for å nå de legitime hensynene. Enerettsmodellen er en berettiget restriksjon, og er ikke i strid med Norges forpliktelser etter EØS-avtalen.

Dette er slått fast i flere rettsavgjørelser at den norske pengespillmodellen ikke er i strid med EU-retten, først og fremst EFTA-domstolens og Oslo tingretts avgjørelser i Ladbrokessaken (E-3/06 Ladbrokes av 30. mai 2007 og TOSLO-2004-91873 av 3. oktober 2008), men også EFTA-domstolens og Høyesteretts avgjørelse i automatsaken (E-1/06 Spilleautomatsaken av 14. mars 2007 og Rt. 2007 s. 1003).

Ulovlig markedsføring og formidling av pengespill

Markedsførings- og formidlingsforbudet rammer alle som markedsfører eller formidler lotterier, pengespill eller totalisatorspill som ikke har tillatelse i Norge. Forbudet vil klart ramme pengespillselskapet selv, men også andre aktører. Forbudet rammer all aktivitet som er iverksatt for å fremme omsetningen av pengespill uten tillatelse.

Forbudet mot å markedsføre og formidle lotteri som ikke har tillatelse i Norge, er ikke nærmere presisert i forarbeidene til lotteriloven, og rekkevidden beror på en tolkning av lovens ordlyd, etterarbeider og forvaltningspraksis fra Lotteritilsynet, departementene og klageinstansene.

Klageinstansen¹ har i sine avgjørelser på dette området lagt til grunn at begrepet «markedsføring» etter en alminnelig språklig forståelse vil være *enhver form for kommunikasjon via et massemedium, som er betalt av en identifiserbar sender og foretatt i den hensikt å fremme salget av et lotteri*. Videre har klageinstansen lagt til grunn at formidling betyr å *meddele, gi eller overføre et budskap*. Avsender må i denne sammenheng være identifiserbar, men formidlingen må ikke nødvendigvis skje mot vederlag eller annen godtgjørelse. Grensene mellom markedsføring og formidling er imidlertid ikke skarpe.

I etterarbeidene til lotteriloven (Ot.prp. nr. 44 Om lov om endringer i pengespill- og lotterilovgivningen s. 45) er forbudet mot markedsføring og formidling behandlet samlet, og presisert slik:

---

¹ Lotterinemnda

«Forbudet mot markedsføring og formidling vil i utgangspunktet ramme **aktivitet som iverksettes for å fremme omsetningen til utenlandske lotteri og pengespill**. Markedsføring som tilsiktes å ha direkte virkning i Norge vil rammes av forbudet» (vår utheving).

Mange utenlandske spillerselskap viser til ytringsfriheten for å begrunne sine markedsføringsaktiviteter i Norge. Klageinstansen har redegjort for at det skal foreligge tungtveiende samfunnsmessige hensyn dersom det fra lovgiver skal innføres begrensninger i ytringsfriheten, og har slått fast at lotteriloven § 11 utgjør en slik begrensning². Kommersiell reklame har ikke samme grunnlovsværn som politiske, religiøse, moralske og kulturelle ytringer.

Klageinstansen har i en annen sak³ slått fast at en logo som er lett gjenkjennbar og står sammen med en nettadresse, vil kunne oppfattes som egnet til å fremme omsetning.

Dette betyr at om en aktivitet er ulovlig markedsføring eller formidling av pengespill må vurderes konkret i hvert enkelt tilfelle. Vurderingen må legge vekt på hvem som er avsender av informasjonen, hvem som tar initiativ til å gi informasjonen, innholdet og utforming av informasjonen og hvordan informasjonen er presentert og formidlet. I tillegg vil det være relevant hvordan aktiviteten blir oppfattet av publikum. Dersom publikum oppfatter aktiviteten som en invitasjon til å spille vil aktiviteten være markedsføring og formidling av pengespill.

Om ComeOn som aktør

Nettspillsiden ComeOn eies av pengespillselskapet Co-Gaming Limited som opererer ulovlig i Norge. Selskapet har ikke tillatelse fra norske myndigheter til å tilby pengespill på nett til nordmenn.

ComeOn og Co-Gaming Limited står på Lotteritilsynets liste over spillerselskap uten tillatelse i Norge:

<https://lottstift.no/nb/pengespill/ulovlig-markedsforing/spillselskap-uten-tillatelse-norge/>

Det er slått fast i flere rettsavgjørelser at den norske pengespillmodellen ikke er i strid med EØS-retten. Det har ikke skjedd endringer i rettspraksis som tilsier at pengespilltilbudet fra ComeOn og Co-Gaming Limited er lovlig i Norge.

Lotteritilsynets vurdering av pressekonferansen 6.mai 2020

Lotteritilsynet kjenner ikke det nærmere innholdet i sponsoravtalen som er inngått mellom Norges E-sportforbund og ComeOn, og kan derfor ikke si noe om det er forhold ved avtalen som vil innebære brudd på pengespillregelverket og markedsføringsforbudet. I alle tilfeller er det avgjørende hvordan avtalen etterleveres i praksis, og om sponsoravtalen innebærer at Norges E-sportforbund må delta i markedsføring eller formidling av ComeOn.

---

² ABC Startsidene (ref.nr. 200703)

³ Egmont Hjemmet (ref.nr. 2014039) som gjaldt klage på vedtak med pålegg om stans av ulovlig markedsføring og formidling av nettsiden donkr.com i magasinet Vi menn, og herunder hvorvidt publisering av logo og nettadresse til nettstedet donkr.com ble rammet av forbudet i lotteriloven § 11

Vår gjennomgang av regelverket viser at beskyttelsesvernet for ytringsfriheten er lav for kommersielle ytringer. Ved å ha inngått en avtale med ComeOn risikerer Norges E-sportforbund å stille seg i en situasjon hvor forbundet stadig vil operere i en gråson mellom det som ut fra Grunnlovens bestemmelser om ytringsfrihet vil være tillatt, og det som vil innebære ulovlig markedsføring og formidling av pengespill.

Pressekonferansen som fant sted 6. mai 2020 er et eksempel på det Lotteritilsynet vurderer som overtredelse av markedsførings- og formidlingsforbudet. Eksponering av spillerselskapets logo på bannere er et klart brudd på regelverket. Eksponeringen fant sted på et arrangement som fysisk fant sted i Norge. Videre er pressekonferansen publisert på Norges E-sportforbunds Facebook-side, og må derfor anses klart rettet mot Norge.

Forbudet mot å markedsføre og formidle ulovlige pengespill omfatter ComeOn og selskapet bak spillersiden, men også andre medvirkende aktører på arrangement hvor det foregår ulovlig markedsføring av pengespill er ansvarlige for brudd på regelverket. Dette gjelder både samarbeidsaktører og talspersoner, men også dem som gjør det mulig å gjennomføre arrangementet ved å stille lokaler til rådighet.

Vi ber om bekreftelse på at dette brevet er mottatt av rette vedkommende, og tar gjerne imot eventuelle tilbakemeldinger dere måtte ha på innholdet i dette brevet.

Med hilsen

Trude Høgseth Felde
seniorrådgiver

Rannveig Gram Skår
rådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk og blir sendt uten signatur.

Liste over mottakere:
Stian Røsvik Bjørstad
Ball Oslo
NORGES E-SPORTFORBUND